

ԳՕԼԼՐԱ

Գօլերա իլլեթի ձեզրեթ իւլա-
րայտա թէմամիլի միւնտէֆի օլուպ,
Իրանտա տալի պազը շէհրլէրինտէ
խաֆիֆլէշիլ իսէ տէ, Իրանըն սա-
յիը մէսլէքէթլէրինէ սիրաեթլինէ
տէվամ իթմէրտէ պուլունտուղու,
վէ տէվիթի Այիեէ մեմուրարընըն
Իրան հուտուտունըն միւլթէլիֆ
նօգթալարընտա թէհաֆիլիզլանէ-
լէր թէհասիա իթտիքլէրի, վէ իլլէ-
թին մէննի սիրաեթլինէ ֆէվգէլատէ
տիգգաթ օլունտուղու, թէտապիրի
լազըմէնին իթթիլիսազ պուլունտու-
ղու, վէ ձիւտտիտէ վէ ճիվարարըն-
տա գուրազլըգ սէպէպլիյէ պիւր
թագըմ խասթալըզ լար գուհուր իթ-
տիլի, Վիլեննաեա վարիտ օլան մա-
լիւմաթը րէսմիթէտէն անլալըմը
տըր:

ՄԻԻԻԹԷՆԷՎԻՅՆԷ

Եունան գրալիչասը Օլիա, քէրիէէսի
կրանտիւշէսԱլէքսանտրաեա վիլիթա
վիլմէք իւզըն, մարտը էֆրէննիսին
իլք օն պէշինաէ Բուսիաեա կիտէ-
ճէք, վէ եազ մէվիթիսին Բուսիա-
տա կէշիլիպ, մուտիւտարէն գրալ,
քրէնս Անտրէ վէ քրէնսէս Մարի
տախի միւշարիլէշիս իլլէ պիլլէշէ-
ճէքլէր տիր, Պատէհու խանէտանը
գրալիլ Բէթրէսպուրկտան Գօրէն-
հաեա ազլմէթլէ, ալ պիւր վագըթ
գալտըգտան սօնրա, Պէրլինտէն կէ-
շէքէք Եունանիսթանա կիտէճէքլէր
տիր, Բրէնս Նիգօլա իքմալը իւ-
լումու գրմնրտա Պէրլինտէ գալա-
ճաք տըր:

Իմբէրաթօրիչա Յրէտէրիպ, ապ-
րիլին իլք օն պէշինաէ Աթինատա
պէքլէնմէքտէ տիր: Միւշարիլէշիս
բրէնս վէլիլի ահտըն սէրպընա է-
նիպ, բրէնսի միւշարիլէշի, րէնսէս
Սօֆի վէ Ս. Թրիգուրի իլլէ պիւր-
լիքտէ Բէլքօնսէգէ սէյեաճաթ ի-
տէճէք տիր: Անտէն Պէրլինէ ափ-
տէթլէ, օրատան իքի քէրիմէսլիլէ
պէրապէր Ինկիլթէրաեա կիտիպ,
եազ մէվիթիսինտէ վալիտէսի գրալիչա
Վիլթօրիաեա միւսաֆիր օլաճազ
տըր:

Թէսալիա գըթասընա պու կիւն-
լէրաէ եազմըն օլան գար, քէք չօգ-
եղլէրտէ պիւր մէթրօտան գիեատէ
եիւքսէթլիլ, վէ ասքէրի գարաղօլ-
լար իլէ Բարսանի արասընտա մու-
խապէրաթ գաթթ օլունմուշ տուր:
Եօլնու ալմազ վէ գար իլլէ մուհա-
սէրէտէ գալմըն օլան ասքէրլէրէ էր-
գազ նազլ իթմէք իւզըն, քէսլիւ-
լէր չալընտըրլմագտա պուլունմուշ
տուր: Հուտուա իւզէրլինտէ պու-
լունան ասաքիլի Օսմանիէ գարա-
ղօլարը տախի այնի հալէ տիւշար
օլմուշար տըր:

Մ. Սազթուրինին գօմանտաօր
ալթընտա պուլունան Եունան տօ-
նանմասը, մանօլըլար իճրասը իլին
կէլէճէք հաֆթա Սիբլատ սուլարը-
նա կիտէճէք տիր:

Բաթրատան խապէր վէրիլիլի-
նէ կէօրէ, Պրինտիլիտէն մէգըլուր
լիմանա մուվաթըլէթ իտէն պիւր վա-

բօրուն եօլնուլալընտան պիւր Ին-
կիլիզ, էսնաի սէյեաճաթտա հաճա-
նըն ֆիւնալըղընտան ֆէվգէլատէ
միւլպալար գօլուպ, վարօրուն քլնա-
լընտա տուրմուշ, վէ խալիճէ էյիլ-
միլ իրէն, մուվազէնէսինի գալպ ի-
տէրէք տէնիլէ տիւշարիլ վէ գալպ
օլմուշ տուր: Միւրգումուն Գըզ-
գարընտալը, գարընտալըն սալի-
մէն գուրթարանա 10 պիւն լիւրա
միւլքեաֆաթ վատ իթմիլ, վէ հէր-
նէ գատար պիւր խալիլ քիմսէլէր,
մէրգուլ Ինկիլիլի տէնիլիլ իլինտէ
արաճըլար իսէ տէ, օլ էսնատէ տէ-
նիլ գաեթթ տալիլալ վէ շէտիա օլ-
տուղունտան պուլունմամըն, վէ
պիւշարէ գըզգարընտալը քէտէրի ա-
ղիմիլտէն միւլթէսիլիլ խասթա-
լանըլ խասթալանանէէ նազլ իտիլ-
միլ տիր: Ղալպ օլան Ինկիլիլիլն
քիմ օլտուղու անլալըլմամըն տըր:

ՄՈՒՀԱՔԷՄԷ

ՄՈՒՍՍ ՊԵՅ

(1632 Յրակրօտում տեվամ)

Ս. Սէնին պու պապտէքի իֆա-
տէն եալան օլտուղու՝ շահիս Մա-
նուկուն իֆատէսինտէն տախի ան-
լալըլէօր չիւնքի Մանուկուն գալթ
օլունան իֆատէսինտէ սիլիլն պու-
վու գուլթը կէօրտի կիւնիլիլ Ալի
աղա նէրէտէն խապէր ալմըն տա
պուլուպ կէթիլիլ» տէյիլ պուգու-
պուլան սիւալէ ճէվապէն, «վու-
գուլթտան ալտէթլէ քէօնէ կէլ-
տիմ, պիւր հաֆթա գատար օթու-
րուպ սօնրա ինէկիմի սաթմազ իլին
Մուշա կիթտիմ, սաթմանտըմ: ֆա-
գաթ ալտէթտէ Մուշ չարընտան
Ալի աղաեղ կէօրտիմ, հէր նէ վա-
գըթ իթմէրտէն շահատէթ խտէրիմ
տէտիմ, վէ ինէկիմի ալլապ քէօնէ
կէլտիմ: պիւր գաշ կիւն սօնրա Ալի
աղա քէօնէ կէլտի, պիլիլ ալար կէ-
թիլտի» ճէվապըն վիւտի: Էկէր
սիլ Ալի աղաեղ Եօլտա կէօրմիւշ վէ
խիմէլրինիլ խապէր վիւտիլ օլտա
խտիլիլ, պուլունտըն Մանուկ տա
սէօլլէր իտի: հալպու քի, Մանուկ
Եօլտա տ: յիլ, Ալի աղաեղ Մուշտա
կէօրտի կիւնիլ սէօլլէտը:

Ճ. Մանուկ էօնտէ իտի, իլլէրու-
տէ կիտիեօր իտի, օրթալըգ գա-
րանըգ իտի, Ալի աղա՝ Մանուկը
կէօրմէտի, եալմընը պէն սէօլ-
լէտիմ:

Ս. Սէն Մանուկ իլլէ պէրապէր
տէյիլ մի իտին:

Ճ. Պէրապէր իտիք, ֆագաթ
Մանուկ իլլէրուտէ կիտիեօր իտի:

Ս. Սիլ օ վագըթ նէրէտէ կի-
տէեօր իտիլիլ:

Ճ. Քէօնէ կիտիեօր իտիք:

Ս. Նէ միւնապէթլէ Եօլտա
պուլունտունու:

Ճ. Էվլէլէք իսթինթապտա գա-
թէն սէօլլէտիլիմ կիպի, շէհրտէն
պուլտայ պարզ, քէօյէ ալտէթ ի-
տէր իքէն վուգուլթը կէօրտիք:

Ս. Քիւրտլէրին պէօլլէ պիւր քէր-
վանը սօյտուգլարըն կէօրմիւշ իքէն,
խուտուսիլլէ կիճէնին գարանըղընտա
իքի արգատաշ պիւրպիլիլիլտէն նա-
պըլ այրըլընըտա, Ալի աղա սէնի
կէօրմիւշ տէ Մանուկը կէօրմէմիլ:

Ճ. Ղաալիլէլ Վիթմիլիլ իտի,
պիլիմ գօրգումուլ եալմընը սնլար-
տան տըր, պաշգա քիմնէտէն գօրգ-
մաեղ, Մանուկ տա գաթէն պէնտէն
չօգ ուղազ տէյիլ իտի, էօնտէն
կիտիեօր իտի:

Ս. Ալի աղա նէրէտէ կիտիեօր
իմիլ տէ սիլի կէօրտի:

Ճ. Օրալարտա թէլալը պիւր հալ-
տէ տօյալըտը վէ ֆէրեաա իտիեօր
իտի, օրատա պէնի կէօրտի եանը-
մա կէլտի:

Ս. Ֆագաթ Ալի աղա տա սիլի
Եօլտա կէօրտի կիւնիլ սէօլլէմէեօր-
պուլունտա գալթ օլունան իֆատէ-
սինտէ, «Մուշա կիթտիլիմ վագըթ
Մանուկ իսթինտէ պիլիլ տալմանը նէ-
եարտըն տէյիլ սօրտու, ուղարընեօ-
րում, պիւր շէյ եարմալըմ տէտիմ:
պիլիլ Բէգընտէն կէլիլքէն Մուշա
պէյ վէ ձէլալիլ պէյ վէ Էօմէր
պէյիլն սէնի սօյտուգլարընը կէօր-
տիք տէտի, կէօրտի կիւնիլ կէ Ալ-
լան իլին շէհատէթ իտէրմիսինիլ
տէտիմ, իտէրիլ տէտի, արգատա-
շըն քիմիլէր տիր տէյիլ սօրտում, Յով-
սէֆ նամընտա պիւր արգատաշըմ
վար իտի տէտի, վարգերէս քէօ-
նիւնէ կիթտիմ, Յովսէֆտէն տէ սօր-
տում շահատէթ իտէրիմ տէտի,
սօնրա արալ Իսթանպուլա կէթիլտիմ
Եօլունտա պէնան ու հիլքեաեթ իթ-
միլ տիր: Իլլէ Ալի աղանըն չու ի-
ֆատէսի տախի սէնին իֆատէնի
թէքիլալ իտիեօր: չիւնքի էկէր Ալի
աղա սէնի Եօլտա կէօրմիւշ, իսթինի
էօլլէնմիլ օլտա իտի, Մանուկտան
սիւալ իթմէք իտի:

Ճ. Ալի աղաեղ չալըրընը, եիւ-
ղիւմուլէ գարըն սէօլլէսին, պագա-
լըմ Եօլտա կէօրմիւշ միւ կէօրմէմիլ
մի, հաթթա պէնի կէօրտի կիւն վա-
գըթ ագըլընը շարըմըն, ալլը պա-
շընտա եօգ, թէլալը պիւր հալտէ
իտի:

Ս. Ալի աղաեղ չալըրտըգ, սօր-
տուգ, սէնի Եօլտա կէօրտի կիւնիլ
սէօլլէմէտի, էկէր սէնի Եօլտա կէօր-
միւշ օլտա իտի սէօլլէր իտի, խու-
տուսի իլլէ մահլիլինտէ իֆատէսի
գալթ օլունտուղու վագըթ իսթի-
նիլ պէնան իտիլ իտի, Ալի աղաեղ
չալըլըպ թէքրաք սօրմաեա հաճէթ
վաթ մը:

Ճ. Պէն Ալ սէնէ տիր հիւլիլ-
մէթ իլլաթթ իթմիլիլ, պէնիմ
սուի հալիմի քիմնէ կէօրմէմիլ տիր,
պէն եալան շահատէթլինի գապու-
լիթմէմ: պէն կէօրտի կիւնիլ պու-
լունտա սէօլլէտիմ, պէնիմ շահատէ-
թ իլիլ իսթէր գապուլ իթմիլիլէր, իս-
թէր գապուլ իթմէսիլիլէր, պէնիմ
վագիլիլ տէյիլ տիր: եալան սէօլ-
լէմիլ իտէմ, եէմիլ իթտիմ, կիւնահը
պէնիմ պօյնուա:

Ս. Քիւրտլէր քէրվանը սօյտուգ-
լարը վագըթ սիլի կէօրմէտիլէր մի:

Ճ. Կէօրտէլէր պրագըլըմ մը,
իտամ իտէրլէր իտի:

Ս. Նաթը կէօրմէտիլէր:

Ճ. Օնլարըն պուլունտուգլարը
եէր ալչագտա իտի, պիլի կէրտէ
թալարըն վէ չալըլարըն արգատընա
սագլանտըգ, սնլար կիթտիլէրտէն
սօնրա Եօլուն իւզէրլինէ չըգտըգ:

Էվլէլէք գօրգումուլտան կէօրիւն-
մալիլ:

Ս. Սիլ քէրվանտան նէ գատար
ու գագտա իտիլիլ:

Ճ. Պուրատան էվգաթ տալիլիլի-
նին հալիլ գարտուա գատար քի,
60 ատըմ գատար ու գագտա պիլ
եէր ու իտիլ:

Ս. Քիւրտլէր նէ գատար իտի:

Ճ. Տէօրտ սիւարի իլլէ 50—60
գատար քիեատէ վար իտի:

Ս. 50—60 քիլի քէրվանըն եա-
նընտա պուլունտուղու հալտէ, 60
ատըմ իլլէրուտէ պուլունանլարը
կէօրմէմէք գապիլ մի տիր:

Ճ. Պիլի կիլլէնմիլ իտիք, գարան-
լըգտա նաթը կէօրմէմէք:

Ս. Եա սիլ օնլարը գարանլըգտա
նաթը թանրտընը:

Ճ. Եապանը տէյիլ, տալիմա
կէօրտի կիւնիլ ատէմի թանրաճ-
ընը:

Ս. Գարանլըգտա էօլլէ ուղազ-
տան գարընտալընը պիլ թանրաճ-
ըն:

Ճ. Պէնիմ կէօրտի կիւն պու
գատար տըր, պաշգա պիլմէմ:

Ս. Նէ արգատընա սագլանտը-
նը:

Ճ. Պիլիմ պուլունտուղու մուլ
եէր եիւքսէք, թալըգ վէ չալըլըգ
իտիլ չալըլարըն ալթընա սագլանտըգ:

Ս. Մահթէմէյի թէմիլիլ աղաաըն-
տան սագլանթըլու Իպրոհիմ պէյ է-
ֆէնտի իֆատէնի գալթ իթտիլի
վագըթ, սագլանտըղընը եէրտէ ա-
ղաճ օլմատըղընը սէօլլէմիլ իտիլ,
պու չալըլար նէրէտէն չըգտը:

Ճ. Էլպէթթէ աղաճ եօգ իտի,
գաթէն պուրատա աղաճ վաթ տըր
տէմէտիմ, չալը չըրը տըր, աղաճա
չալը պիւր մի տիր:

(ՏԷ-Դ)

ԳՐԱՄԱՐՆԻՅԷ

ԳՐԱՄԱՐՆԱԸ ԳՕՐՄԱՍԸ
Գալտա 10 միտըլ:

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like գ. ումուսի, գ. փետր, իւնիլիլ, Ա. Իսթիլ, Բ. Բ., Գ., Ը. միլի, Ա. լըմ, Բաթր, Հիլալիլ, ԳԱՆՊԱ ԱԳՈՒՆԱԼԻԸ.

ԱՆՁԵԼԵՐԻՆ ՅԻՆԱԹԸ

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes names like Օսմ. վրասը, Պէնալ Մէճիլիլ, Միլալիլ, Պէլլիլ, Ալիլըլ, Պագըլ, Գայմէ, Ինկիլիլ լիւրասը, Յրանըգ ալթըն, Բօլ, Գրէմիլ ալթըն, Գարպօն գայմէսի, Իսթիլիլ ալթըն, Սապալ գ. ք., Էօլլէ ք. ք.

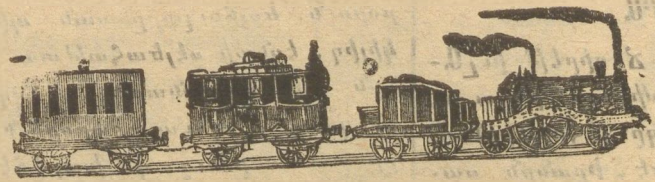
ԱՐՁԵՌՆ
ԲԱՌԱՐԱՆ
ԹՈՒՐ-ՔԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅՅԵՐԷՆ

Տպագրութիւն 9. Յանդրեան
Թիւրքաճէան էրմէնիճէէէ օլան
մէզքիւր (Էրմէնի իւր հուրուք) լու-
ղաթ քիւլալը քիւլալէթի Օսմա-
նիճէան միւսթամալէլ քեաֆֆէյի
ուղաթ վէ պիւրէրճէ ըսթըլլահաթը
հալի օլուպ, կէրէք թալէպէ վէ
կէրէք էհալիէէ ղաեթթ լաղըմ վէ
միւֆիտ տիր:

ԳԱՐԼՕ ԱՐԱՊԵԱՆ

ԳԱԼԵՄ-ՔԵՆԱՐ ՎԷ ՊՕԵԱՃԸ
Պէտքը Քարդա-պալը ձուտուի
Քարդանան իթիլիսի և 61

Միւսթիլէյն, պիր միւտտէթ Էվրօրա
Փարիզալարնտա չալըարաք, Peintre
decorateur Էանի գալէմքեար վէ պօյաճը
վարլօմանընա քէսպի իսթիզաք իթ-
միլ օլուպ, Էարաղը իլլէր սահիպլէ-
րիւնի խօշնուտ զըլմը, վէ պու սահէտէ
րաղպէթի ումուսիէէի գազանմըլ տըր:
Մէզքիւր տիւքեանտա իսէ, էնվայի վէ
խալիս պօյալար վէ գալէմքեար ալթ-
լէրի, վէ էպիլիէ իլլին իգթիզա իսէն
խուրտէվաթիէէ պուլուտուր: Գալէմ-
քեար, պօյաճը վէ սըվաճը կիպի ուս-
թալարը տալի, Էարըլարաք իլլէրտէն
տօլանը միւլթէրիլէրի խօշնուտ իթմէք
մէսուլիէթիլի տէրիւտէ իլլէ, Թէտա-
միքէ հաղըր պուլուտուր ղուտու, միւ-
սթիլէյն Արապեան Գարլօ իլան իթ-
տիլիլիսի, ղիթըր օլուտու խուտու-
սաթա, միւլթեան օլանլարըն քէնտիլիէ
միւրաճաթլարընտա, կէր վէճիլէ մէմ-
նուն օլանալարըր գալիլէն մէմուլ տուր:

ԷՏԻՐՆԷ—ՏԷՏԷԱՂԱՃ ԽԱԹԹԸ

Table with 2 main sections: ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՈՍՈՒ 222 and ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՈՍՈՒ 221. Each section has columns for 'ՍԹԱՍԻՕՆ' (Station) and 'Ս. Տ.' (Price/Value). Station names include 'Տէտէ-աղաճ', 'Ֆէրիլ', 'Պիտիկի', 'Սուֆիլ', 'Գուլիլ-Պուրկալ', 'Ուրիլ', 'Լարիլի'.

ՄԱԹՊԱՍՅԻ
Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ
Մաթպամարդտա, էսիլիէյի միւլթէրիլիէ իլլէ, Էանի էրմէ-
նիճէ, Թիւրքէ, Ֆրանսըգճա վէ Ռուճա ղաղէթա, քիլմալ, ղիսա-
լէ, տիւքիւն վէ ճէնաղէ պիլէթիլէրի, գարթ տը վիլիլ, հէր նէվ
իլանաթ քեաղըտարը վէ սայիրէ ղաեթթ թէմիլ, վէ միւլթէրիլէրի
խօշնուտ իսէճէք սուրէթտէ միւլթէտիլ վէ էմալիլիէ նիսպէթիլէ էհ-
վէն ֆիւսթիլէ թալ օլուտուգտա օլուտուլ, վէ թարալարտան մէզ-
քիւր իսանլարտա մաթպամարդա տօղրուտան տօղրու Էալստա պիլ-
վարթա վուգու պուլաճաք սիւրարըլաթիլէ իճրա իսիլիլ միւլթէրիլիէ թէս-
ֆրանտա վէ քէզալիլ էհվէնիլիլիլէ իճրա իսիլիլ միւլթէրիլիէ թէս-
լիլ իսիլիլիլիլ, վէ պու Էօլտա սիւրարըլաթ իլլին, ղուխաթթ ղուտ-
միւլթէրիլիլ իսիլիլիլ լաղըմ կէլէնիլիլիլ իսթիզալը ղուլաթաթ
խուտուտընըն տալի մաթպամարդ ղալաֆընտան տէրէտէ օլուտու-
ճաղը, մալիլիլիլ ամմէ պուլուրլմաք իւզըրէ, խասսէթէն իլան օլուտուր:

Table with 2 main sections: ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՈՍՈՒ 22 and ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՈՍՈՒ 321. Each section has columns for 'ՍԹԱՍԻՕՆ' (Station) and 'Ս. Տ.' (Price/Value). Station names include 'Սարամալէյէն', 'Բարա-բուտար', 'Սարանէ-մահալլիսի', 'Էնիլ-Չաղրա', 'Լարիլիլիլ', 'Սանալօլու'.

Տէրասառէթ իլլէ ֆիլիլիլը—Չէքիլէկ արասընտա խօշնուտ քարիֆալար, 1889 Հոկտեմբեր 3 տէն իրիպարէն

Large table with two main sections: ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՈՍՈՒ (top) and ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՈՍՈՒ ԱՐԸ (bottom). Each section has columns for 'ՍԹԱՍԻՕՆ' (Station) and 'Ս. Տ.' (Price/Value). Station names include 'Սարամալէյէն', 'Բարա-բուտար', 'Սարանէ-մահալլիսի', 'Էնիլ-Չաղրա', 'Լարիլիլիլ', 'Սանալօլու'.

Ալթլարընտա չիլիլ իլարէթիլ տաղըզալար, ազալըն սաթթ ճըլլա սապալըն սաթթ էիլիլ 59 տաղըզալար արասընտալի կիճէ վաթթընը իրաեէ իսէրիլը
ճէտամէթիլ աղ օլան Էիւլլէր, պիլա ֆարգ հէր գաթարտա գապուլ օլուտուր լալիլ ճէտամէթիլ Էիւլլէր Տէրասառէթիլ Մաղըր
էօ յէ Էալստա ան տէն էօթէյն իլլէէէն գաթարլարտա գապուլ օլուտուտաք տըր: